

# פרשת וארא

היא שייכת למחלקת הדו-חיים, ויכולה לתפקד בשלבים שונים בחייה במים וביבשה.

**איך מתפקדת הצפרדע בשתי סביבות שונות אלה? ובעיקר, איך היא מצליחה לנשום בשתייהן?**

הדבר טמון במבנה גופה ובמחזור חייה. בתחילת חייה כ- "ראשון", היא חיה במים ונושמת דרך העור (ובתחילת דרכה, גם בעזרת זימים חיצוניים). כצפרדע בוגרת החיה מחוץ למים, יש לה את היכולת "לנשום" גם דרך הריאות. אך כיוון שאיננה יכולה לסמוך על הריאות הפשוטות שלה לספק לה את החמצן הדרוש, היא נעזרת גם בנשימה עורית. על מנת לנשום דרך העור בצורה מיטבית, על עורה להיות לח כל הזמן, זאת כדי להגביר את פעפוע הגז דרכו. זו אחת הסיבות שבגללן נוכל למצוא צפרדעים בעיקר ליד מקווי מים. כאשר הצפרדע בתוך המים היא ממעטת בנשימה ונשימתה מתבצעת רק דרך עורה, אך מאחר ונשימה זו אינה מספקת, היא עולה מעל פני המים, כדי לנשום אוויר באמצעות ריאותיה.

**לסיכום**, מדרשי חז"ל עוסקים רבות בייחודה של הצפרדע שנבחרה להכות במצרים. מכה זו מביאה איתה מסר משולב. מחד, נחשפת בפנינו עוצמתו של הקב"ה שבאה לידי ביטוי אף ביצור נחות בטבע, הממלא שליחות משמעותית. מצד שני, נחשפים לנו לתכונותיה המיוחדות של הצפרדע - כבעל חיים המסוגל לשרוד בתנאי שטח שונים בים וביבשה, שיש הממשילים זאת ליכולת ההישרדות של עם ישראל, וכן - כמלמדת אותנו מהי **מסירות נפש** על קידוש השם.

בפרשת וארא מופיעות שבע מתוך עשר המכות ששלח הקב"ה על המצרים. המכה השנייה היא מכת צפרדע המתוארת בפסוקים: "וַיֹּאמֶר ה' אֶל־מֹשֶׁה אָמַר אֶל־אֱהֲרֹן נִטֵּה אֶת־יָדְךָ בְּמַטְּךָ עַל־הַנְּהָרֹת עַל־הַיַּרְדֵּים וְעַל־הָאֲגָמִים וְהָעַל אֶת־הַצְּפַרְדֵּים עַל־אֶרֶץ מִצְרָיִם: (ב) וַיִּט אֱהֲרֹן אֶת־יָדוֹ עַל מִימֵי מִצְרָיִם וְהָעַל הַצְּפַרְדֵּעַ וַתִּכַּס אֶת־אֶרֶץ מִצְרָיִם" (שמות ח', א'-ב').

חז"ל הסבירו את ייחודה של הצפרדע, שלמרות היותה בעל חיים קטן ופשוט לכאורה, זכתה שתינתן מכה על ידה. הם ראו במספר תכונות ייחודיות של הצפרדע סמל ודוגמא.

התנהגות הצפרדעים במצרים נתפסת כסמל **למסירות נפש**- הצפרדעים נכנסו אל תוך תנורי מצרים הרותחים "וְעָלוּ...בְּתַנּוּרֵיךָ וּבְמִשְׁאָרוֹתֶיךָ", על מנת לקיים את צו ה' (תנחומא וארא יד). דבר זה שימש דוגמה לשלושה גדולי עולם -שנים רבות לאחר מכן - חנניה מישאל ועזריה, אשר מסרו את נפשם על קידוש ה' כשסירבו להשתחוות לפסל נבוכדנצר, (פסחים נגב').

תכונה נוספת של הצפרדע מופיעה ב"פרק שירה": **הצפרדע שרה ומשבחת את ה' ואומרת "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד"**. דווקא השרץ הטמא השפל הזה, מצהיר בכל ישותו על כבוד שמים.

תכונותיה הביולוגיות של הצפרדע אף הן מיוחדות.

